

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00' sáng thứ Năm ngày 17/02/2022.

*****

NỘI DUNG HỌC TẬP ĐỀ TÀI 798

“NGƯỜI HIỆN TẠI CHO RẰNG NGƯỜI GIÀ LÀ KHÔNG HỢP THỜI ĐẠI”

Ấn Quang Đại Sư là Đại Thế Chí Bồ Tát. Ngài nhắc nhở chúng ta: **“Giai đoạn hiện tại, giáo dục Phật pháp phải chú trọng về giáo dục nhân quả vì luân lý đạo đức đã bại hoại rồi. Từ Phật pháp cho đến Nho học, Đạo học, những giáo huấn của Thánh Hiền gần như đã bị đào thải. Khi chúng ta nhắc đến luân thường đạo lý họ sẽ nhếch mép cười một cách ngạo nghễ”**.

Bản thân tôi trước đây cũng đã bị cười chê giễu như vậy. Họ còn nói với tôi: **“Ông có biết thời đại này là thời đại gì không? Phi thuyền vũ trụ đã đi đến mặt trăng rồi mà còn ở đó nói chuyện đạo đức!”**. Họ chế giễu, cười khẩy tôi. Ngày nay có rất ít người xem trọng luân thường đạo lý, hiểu thảo Cha Mẹ, kính trọng Thầy Cô và kính trọng các bậc tiền bối. Từ rất nhỏ, tôi đã được nghe câu **“kính lão đắc thọ”**, kính bậc trưởng bối thì mới làm được trưởng bối. Ngày nay thế hệ trẻ rất xem thường người già. Họ cho rằng người già tư tưởng mục nát, cổ hủ, lạc hậu cho nên họ không tiếp nhận. Họ cho rằng khoa học đã tiến bộ, con người đã văn minh lắm rồi thì không cần những thứ đó.

Khoa học càng văn minh thì càng phải giúp con người sống tiến bộ hơn, hạnh phúc hơn, giữa con người vẫn phải giữ luân thường đạo lý mới đúng, không phải khi khoa học tiến bộ thì lúc ra đường con gọi Cha là **“anh”**. Nếu chúng ta xem bậc trưởng bối ngang hàng như vậy thì không còn là con người nữa. Có những người kích bác, không thờ Thần Phật. Người xưa nói: **“Phật là Đấng Trung Tôn cho nên phải thờ cao nhất, kế đó là Cửu huyền thất tổ của mình”**, đó chính là **“uống nước nhớ nguồn”**, là **“ăn quả nhớ kẻ trồng cây”**. Bạn mời một vị Chủ tịch tỉnh đến nhà, chắc chắn bạn mời vị ấy ngồi ở chính giữa, trân trọng nhất. Nếu một vị Chủ tịch nước đến nhà thì càng phải trân trọng hơn chứ không thể ngồi ngang hàng với bạn. Đó là chuẩn mực, lễ lối làm người.

Hòa Thượng nói: **“Ngày nay người trẻ xem thường người già, xem thường bậc trưởng bối vì trong đầu của họ không có luân thường đạo lý, chuẩn mực làm người. Trong đầu của họ là tự tư tự lợi, vong ân bội nghĩa, mỗi niệm là tham sân si mạn, phải quấy, ta và người, hơn thua tốt xấu. Nếu bạn đem đạo đức nói với họ thì họ lắc đầu ngay”**. Họ sẽ nói bạn cổ hủ, bạn không biết đây là thời đại 4.0. Nhưng họ quên rằng họ là con người chứ không phải là một người máy. Người máy làm việc rất tốt, năng suất rất cao nhưng không có tình người, không có chuẩn mực để làm người. Ngày nay lớp trẻ như trở thành những người máy vô cảm. Hiện tượng vong ân bội nghĩa đang phổ biến một cách tràn lan. Tại vì người lớn chỉ nói với chúng về lợi ích, cho nên

chúng lớn lên giống như người máy được lập trình, có lợi thì làm, không lợi thì thôi, điều gì tổn thất, thiệt thòi thì chúng dứt khoát không làm, luôn tham sân si mạn, không nói đến tình nghĩa, đạo nghĩa mà chỉ vọng ân phụ nghĩa. Cuộc sống như vậy thật đáng sợ!

Hôm qua tôi thấy trên có Youtube có video quay cảnh con đánh Cha Mẹ, tôi chỉ nhìn thoáng qua chứ không xem, tôi thấy rất đau lòng. Hiện tượng này ngày nay rất phổ biến. Tại sao các bậc làm Cha Mẹ không phải tỉnh? Cho dù chúng ta rất giàu có, tiền của nhiều như núi nhưng thế hệ sau vọng ân bội nghĩa, tự tư tự lợi, không biết chuẩn mực làm người thì núi tiền đó cũng chỉ như núi rác. Tôi đã từng nói: **“Chúng ta giáo dục tốt thế hệ sau chính là những phẩm vật phẩm tốt nhất dâng lên Tổ Tiên”**. Một vị Thầy giáo ở Nghệ An đã nói với học trò của mình: **“Hôm nay con không có cam ngọt tặng Thầy nhưng tương lai thành công của con chính là trái ngọt để tặng Thầy”**.

Gần đây tôi đọc một bài báo với nội dung **“Thầy Cô giáo có được gọi học trò là con không?”**. Có rất nhiều người tham gia tranh luận. Họ là những người học trò nhưng không có lòng tri ân với các Thầy Cô giáo nên mới có quan điểm đó. Họ cho rằng mình là Thầy rồi, mình giỏi hơn các Thầy Cô của mình rồi, trong lòng họ không có niềm tri ân đối với những người Thầy. Có những người Thầy dạy chúng ta từ cấp tiểu học. Chúng ta học xong gần 30 năm rồi mà Thầy vẫn nhớ những kỷ niệm về học trò. Chúng ta gọi những người Thầy đó là “Thầy”, xưng con còn chưa đủ.

Trong **“Đệ Tử Quy”**, chữ **“tử”** có nghĩa là người con ở nhà, người học trò ở trường. **“Quy”** là quy phạm, chuẩn mực, chuẩn mực của một người con, chuẩn mực của một người học trò. Thế hệ đi trước mà vọng ân bội nghĩa thì thế hệ sau cũng sẽ tiếp nối sự vọng ân bội nghĩa đó. Trong quá trình các con học nội trú tại các cơ sở giáo dục văn hóa truyền thống của chúng ta, tôi cho rằng cần có 4 tiêu chí dạy các con như sau:

Thứ nhất, các con học thật tốt học trình của các con từ tiểu học lên đến đại học theo chương trình giáo dục của nhà trường. Các con ở nhà rất dễ bị lôi kéo bởi điện tử, game. Vừa rồi báo đăng một học sinh mang 50 triệu tiền lì-xì đi mua thẻ chơi game. Cuộc đời của đứa bé coi như hỏng rồi! Cho nên chúng ta phải tạo cho các con một môi trường xa lìa sự ô nhiễm, học tốt học trình của mình.

Thứ hai, ngày ngày các con được tiếp cận chuẩn mực làm người. Hàng ngày các Thầy Cô ở cận kề dạy dỗ, hun đúc chuẩn mực cho các con. Khi các con ở nhà, dù Cha Mẹ học đạo đức văn hóa truyền thống nhưng con vẫn bị ảnh hưởng bởi Ông Bà, cô gì, chú bác.

Thứ ba, các con phải được thực tiễn lao động. Nhiều trẻ nhỏ ngày nay nấu nôi cơm cũng không biết làm, kể cả nấu bằng nôi cơm điện cũng vậy. Ngày xưa các chiến sĩ hành quân ở địa đạo nấu cơm không được có khói. Thời xa xưa nữa, người lính khi đang ngồi trên lưng ngựa đang chạy vẫn có thể nấu cơm được. Nhưng ngày nay rất ít Cha Mẹ muốn con của mình thực tiễn lao động vì cuộc sống của họ giàu sang, trong nhà có người giúp việc nấu nướng, có người giúp chăm sóc con. Có đứa nhỏ đã học đến lớp 1 rồi mà còn chưa đặt chân xuống mặt đất, luôn có người bế từ giường lên đến xe ô-tô. Nếu tài xế chưa mở cửa thì nó sẽ ở đó mà đá

vào cửa xe, tài xế phải mở cửa xe thì nó mới lên xe. Họ giàu cho nên những người họ trả tiền phải có nghĩa vụ làm hết tất cả những việc đó.

Thứ tư, các con phải học lịch sử văn hóa dân tộc. Các con phải học để biết về người xưa, biết về những anh hùng dân tộc đã làm thế nào để được lưu danh thiên cổ. Từ đó các con biết **“uống nước nhớ nguồn”**, biết **“ăn quả nhớ kẻ trồng cây”**, biết tri ân báo ân.

Có lần tôi đang ở sân bay thì nhìn thật có một người Việt Kiều trông cũng không phải là người có học thức hay quá giàu có. Một chị lao công đẩy xe rác qua, vì xe rác quá cao, chị không quan sát được nên vô tình chạm phải chai nước của người Việt Kiều đó, làm cho chai nước lăn đi ra xa. Người Việt Kiều chủi chị lao công đó rất thậm tệ, rồi còn nói một câu là: **“Mày ở một đất nước man di, moi rợ”**. Tôi rất muốn đến báo cảnh vệ vì người này đã sỉ nhục quốc gia của tôi nhưng tôi không làm như vậy vì không muốn cả tôi và họ đều trở chuyên bay. Họ không biết Tổ tiên, dòng họ của mình ở đâu chính là bởi vì họ không được học lịch sử dân tộc. Có rất nhiều Cha Mẹ tự hào vì con họ đang đi du học hoặc định cư ở nước ngoài. Thật ra không có gì tự hào để khoe vì sau này con họ sẽ quên nguồn cội. Khi giao tiếp tiếng Anh, thế hệ kế tiếp đều xưng hô ngang hàng với trưởng bối vì chỉ có ngôi I và You. Có nhiều người khóc hỏi tôi: **“Con phải làm sao bây giờ!”**

Ở nhà, Cha Mẹ không quản được các con thì vài chục gia đình chúng ta cho các con học nội trú để có Thầy Cô quản. Các con được học tốt học trình ở trường, ngày ngày được hun đúc chuẩn mực làm người, được thực tiễn lao động, được học lịch sử Việt Nam. Có người nói với tôi: **“Con xào rau mà rau vàng khè, không ăn được phải bỏ!”**. Chính vì Cha Mẹ cưng chiều con nên đã làm cho chính mình thành ra nông nổi này. Chúng ta phải có ý thức với thế hệ tương lai của mình, đừng để các con không biết nấu cơm, không biết xào rau. Thực tiễn lao động là vô cùng cần thiết!

Chúng ta đừng cho con cái đi chơi khắp nơi, đi ngông nghênh trong siêu thị để chứng minh mình là người giàu có. Thời gian đó, chúng ta nên dạy con học lịch sử dân tộc. Nếu chúng ta có tâm thì nên nghiên cứu lịch sử để có giáo trình để triển khai. Lịch sử có rất nhiều sự kiện, chúng ta không thể học hết được. Vì vậy chúng ta nên soạn lại những tấm gương đức hạnh Việt Nam gần gũi nhất, dễ hiểu nhất như: Đại tướng nông dân, Đại tướng Thầy giáo, từ một Thầy giáo trường Bưởi mà nổi tiếng toàn thế giới.

Thế hệ trẻ ngày nay cứ cho rằng những người già, những người đi trước là cổ hủ, lạc hậu không hợp thời đại. Người xưa nói: **“Cha Mẹ đi cầu khỉ còn nhiều hơn con cái đi đất bằng. Cha Mẹ ăn muối còn nhiều hơn con cái ăn cơm”**. Cuộc đời của Cha Mẹ, trưởng bối đã trải qua rất nhiều khó khăn, gian khổ, cay đắng nên chúng ta đừng cho rằng mình là người có học thức hơn. Ngày nay, trong lòng của người trẻ chỉ là **“tự tư tự lợi”**, vong ân phụ nghĩa, tràn đầy **“tham sân si mạn”**. Họ không thích nghe luân thường đạo lý, không tiếp nhận chuẩn mực làm người. Khi nghe đến luân thường đạo lý và chuẩn mực làm người thì họ lắc đầu, mỉm cười ngạo nghệ, không muốn nghe. Cho nên Tổ Ân Quang đã tích cực khuyến khích in rất nhiều sách thiện, sách dạy đạo lý nhân quả, đạo lý cảm ứng, sách dạy cách để cải tạo và thay đổi vận mệnh. Vì dạy họ giáo huấn của Phật Bồ

Tất họ không nghe cho nên Ngài dạy họ đạo lý nhân quả, trồng nhân thiện thì được quả thiện, trồng nhân ác thì nhận quả ác.

Hòa Thượng nói: ***“Dạy họ làm người tốt, được mọi người tán thán thì họ có thể tiếp nhận. Những sự việc về nhân quả báo ứng ở ngay trước mắt quá nhiều, không thể nêu hết được. Ta đem ra nói một cách tường tận, rõ ràng, vậy thì khi họ nghe trong lòng họ cũng có sự cảnh giác, phản tỉnh. Con người hiện tại mê tín khoa học, đem giáo dục của Thánh Hiền ném bỏ đi, cho rằng đó là mê tín. Họ không biết được rằng Thánh Hiền nhân đã chứng được là từ ở nơi tự tánh”***.

Lời dạy của Thánh Hiền là từ sự trải nghiệm, từ sự thực chứng của cuộc đời các Ngài để truyền dạy cho đời sau. Các Ngài không nói bằng vọng tưởng, danh lợi như người ngày nay. Điều này tôi cảm nhận rất sâu sắc. Khi tôi còn nhỏ, đến ngày Tết tôi được về thăm Ông Bà để chúc mừng và để được nhận lì-xì. Nhưng khoảng thời gian đó rất ngắn vì chỉ được khoảng 3 - 4 năm thì Ông nội đã mất, vài năm sau thì Bà nội cũng mất theo. Từ đó việc sum họp ngày Tết của dòng họ bị đứt đoạn, dẫn đến tan rã cả một dòng họ, bây giờ không ai quan tâm đến nhau nữa. Vì vậy tôi mới nói: ***“Xuân xưa gương sáng gắng nói truyền”***. Đó là lời nói từ những hoài cảm, không phải nói ra bằng danh lợi.

Hòa Thượng nói: ***“Họ không biết được rằng Thánh Hiền nhân đã chứng được là từ ở nơi tự tánh cho nên ngôn ngữ, tư tưởng, hành vi của Thánh Hiền được lưu lộ tự nhiên từ ở nơi tự tánh. Con người hiện tại không biết được nên mới vứt bỏ, đào thải. Thế giới ngày nay không còn giáo dục Thánh Hiền nên biến thành đại loạn. Họ đã vứt bỏ đi luân thường đạo lý. Ngày nay bạn đem luân thường đạo lý nói ra người ta sẽ cười khẩy, cho rằng đầu óc bạn mục nát, cổ lỗ. Xã hội hiện đại đối với sát, đạo, dâm, vọng thì họ lại không bài trừ mà còn hoan nghênh nhưng họ lại bài trừ luân lý đạo đức. Nếu bạn đề xướng không nên sát sanh, không nên trộm cắp, không nên tà dâm, không nên vọng ngữ thì họ lắc đầu bỏ đi không thèm đếm xỉa đến. Cho nên chúng ta không thể nói đến luân thường đạo đức vì nói ra người ta không những không tiếp nhận mà còn mỉa mai, phản bác. Vậy thì phải làm sao? Vậy thì mình làm ra để cho họ xem!”***.

Những ngày đầu khi tôi đề xướng tổ chức Lễ tri ân Cha Mẹ, ngay đến những người học Phật lâu năm họ cũng nói: ***“Tôi thấy mắc cười, thấy giả quá!”***. Tại vì họ chưa được trải qua những cảm xúc khi người con quỳ lạy trước Cha Mẹ nói lời tri ân, nói lời sám hối. Cảm xúc đó vô cùng mạnh mẽ! Chúng ta tổ chức nhiều lễ tri ân trong nhiều năm, dần dần họ mới cảm thấy đó là thật chứ không phải là giả. Chúng ta mở ra các trường học văn hóa truyền thống, tuy chương trình dạy chuẩn mực đạo đức chỉ là chương trình ngoại khóa, chưa tập trung dạy nhiều nhưng các con có sự chuẩn mực nhất định. Ông Bà Cha Mẹ rất ngạc nhiên khi thấy cháu tự lau bàn, tự dọn bàn ăn, tự chia đồ ăn cho các bạn. Vào dịp Tết, các con học nội trú ở các Trung tâm Giáo dục Văn hóa Truyền thống trở về nhà ăn Tết, các con đều tự đi mua đồ, tự nấu mâm cỗ để cúng Gia tiên.

Hòa Thượng nói: ***“Chúng ta phải làm ra để cho người ta xem, để họ tự mình xem thấy! Cho nên luân thường đạo đức ngày nay không nói suông được! Chúng ta nói lý thuyết thì họ sẽ phản bác, chúng ta phải***

làm ra để cho họ xem! Người hiện tại cho rằng người già là cổ hủ, lạc hậu, cho rằng người thế hệ trước không hiểu biết bằng họ. Họ đâu biết được rằng kinh nghiệm của người trước là vô cùng đáng quý. Chúng ta hiểu thuận Cha Mẹ, kính trọng Lão sư, yêu thương anh chị em trong nhà, ái hộ tất cả mọi người. Chúng ta làm ra để cho họ xem, để cho họ tự mình phản tỉnh, tự mình giác ngộ”. Chúng ta phải làm ra những tấm gương hiểu thuận Cha Mẹ, kính trọng Thầy Cô, yêu thương anh chị em, ái hộ tất cả mọi người. Họ nhìn thấy sẽ tự thề hội, tự phản tỉnh!

*****

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy còn lộn xộn, còn nhiều sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!

Chúng con chân thành cảm ơn!